

Datum: 6. 1. 2021

Za: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

E: gp.mddsz@gov.si

ZADEVA: Tolmačenje ZVZD-1 glede delodajalčevih invazivnih ukrepov varnosti in zdravja pri delu

Spoštovani!

Prosimo za uradno tolmačenje MDDSZ, kateri delodajalčevi preventivni ukrepi na podlagi ZVZD-1 za preprečitev širjenja virusa, ki povzroča COVID-19, veljajo za takšne, da je potrebno njihovo uporabo omejiti upoštevajoč svoboščino, ki nam jo zagotavlja 35. člen Ustave Republike Slovenije: »Zagotovljena je nedotakljivost človekove telesne in duševne celovitosti, njegove zasebnosti ter osebnostnih pravic.«

Sprašujemo za naslednja tolmačenja:

1. Ali delodajalčeva preventivna ukrepa hitri test in cepljenje proti COVID-19 veljata kot invazivna in se zato postavlja vprašanje nedotakljivosti delavčeve telesne in duševne celovitosti?
2. Ali sme ta dva ukrepa delodajalec izvajati zgolj pod pogojem, da ju pred tem po posvetovanju z delavci oziroma njihovimi izvoljenimi predstavniki določi v svojo listino »Izjava o varnosti z oceno tveganja«?
3. Ali delodajalec sme določiti ukrepa hitrega testa in cepljenja proti COVID-19 kot obvezna ali zgolj na podlagi prostovoljnega pristanka delavca?
4. Kdo pri delodajalcu sme oziroma je usposobljen izvajati ta dva ukrepa?
5. Ali inšpektorat za delo načrtuje nadzor zakonitosti izvajanja teh dveh ukrepov pri delodajalcih?

UTEMELJITEV:

V Sloveniji je z Odlokom o razglasitvi epidemije nalezljive bolezni COVID-19 na območju Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 190/2020) od 18. 12. 2020 dalje za 30 dni razglašena epidemija. Delodajalci so v skladu z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1, Uradni list RS št. 43/2011) dolžni zagotoviti varnost in zdravje delavcev pri delu. V ta namen morajo izvajati ukrepe, potrebne za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev ter drugih oseb, ki so navzoče v delovnem procesu, vključno s preprečevanjem, odpravljanjem in obvladovanjem nevarnosti pri delu, obveščanjem in usposabljanjem delavcev, z ustreznimi organiziranostjo in potrebnimi materialnimi sredstvi.

To je poudarjeno tudi na spletni strani MDDSZ objavljenih [Priporočilih Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti \(MDDSZ\) za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu v razmerah, ko je v Republiki Sloveniji razglašena epidemija zaradi virusa COVID-19](#). Priporočila pa ne omenjajo nekaterih možnih delodajalčevih ukrepov, ki so od 30. 12. 2020 dalje delodajalcem na voljo na podlagi 106. do 109. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUPOPDVE, Uradni list RS št. 203/2020):

12. Začasni ukrep na področju nakupa hitrih testov

106. člen

(pomoč za izvedbo antigenskih hitrih testov na virus SARS-CoV-2)

(1) Upravičenec do pomoči za izvedbo antigenskih hitrih testov na virus SARS-CoV-2 (v nadaljnjem besedilu: hitri test) je pravna ali fizična oseba, ki je organizirana kot gospodarska družba, samostojni podjetnik posameznik ali zadruga (v nadaljnjem besedilu: upravičenec).

(2) Upravičenec je upravičen do pomoči za izvedbo hitrih testov v višini 40 eurov na zaposlenega na dan oddaje vloge.

(3) Kot zaposleni iz prejšnjega odstavka šteje tudi samozaposleni, ki je v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključen na podlagi 15. člena ZPIZ-2 in družbenik ali delničar gospodarske družbe oziroma ustanovitelj zadruga, ki je poslovodna oseba, in je na dan oddaje vloge v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključen na podlagi 16. člena ZPIZ-2.

(4) Do pomoči za izvedbo hitrih testov ni upravičena oseba, ki ne izpolnjuje obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ, če ima na dan vloge neporavnane zapadle davčne obveznosti ali druge denarne davčne obveznosti v višini, večji od 5.000 eurov.

(5) Upravičenec je odgovoren za namensko porabo sredstev, prejetih na podlagi tega člena, ki jih lahko nameni izključno za izvedbo hitrih testov, s katerimi se bo izvedlo testiranje zaposlenih.

(6) Hitre teste lahko izvedejo izvajalci zdravstvene dejavnosti, pri čemer odvzem brisa opravlja le zdravstveni delavec oziroma druga oseba, ki dela pri tem izvajalcu s pridobljenimi kompetencami za odvzem brisa.

107. člen

(izplačilo)

(1) Za izplačilo pomoči za izvedbo hitrih testov upravičenec preko informacijskega sistema FURS predloži izjavo, da je oseba, ki jo opredeljuje prejšnji člen.

(2) Upravičenec mora predložiti izjavo iz prejšnjega odstavka najpozneje v 30 dneh od uveljavitve tega zakona.

(3) FURS izplača pomoč v enkratnem znesku.

108. člen

(zagotavljanje sredstev za izvedbo hitrih testov)

Sredstva za izplačilo pomoči za izvedbo hitrih testov se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije ali iz sredstev, pridobljenih iz proračuna Evropske unije.

109. člen

(vračilo pomoči za izvedbo hitrih testov)

(1) Upravičenec, ki je uveljavil pomoč za izvedbo hitrih testov, in naknadno ugotovi, da ni izpolnjeval pogojev za njeno pridobitev ali sredstev ni namensko porabil za izvedbo hitrih testov, o tem obvesti FURS in vrne znesek prejete pomoči v 30 dneh od vročitve odločbe.

(2) Nadzor nad uveljavljanjem pravic iz 106. člena tega zakona in namensko porabo sredstev izvaja FURS, ki za postopek nadzora smiselno uporabi zakon, ki ureja davčni postopek.

Nadalje ZIUPOP DVE v 31. členu določa tudi:

(3) Cepljenje proti COVID-19 se zagotovi za vse, ki imajo stalno ali začasno prebivališče na območju Republike Slovenije, in za osebe, ki prebivališča v Republiki Sloveniji nimajo, so pa zaposlene pri delodajalcu s sedežem v Republiki Sloveniji. Minister, pristojen za zdravje, v skladu z nacionalno strategijo cepljenja proti COVID-19 določi način izvedbe cepljenja proti COVID-19, vključno s ciljnimi skupinami za cepljenje proti COVID-19.

(4) Iz proračuna Republike Slovenije oziroma sredstev, pridobljenih iz proračuna Evropske unije, se zagotavljajo sredstva za stroške, povezane s cepljenjem.

(6) Ukrep cepljenja proti COVID-19 velja do 31. decembra 2023.

Hvala v naprej za hitre odgovore!

Lučka Böhm, izvršna sekretarka ZSSS za varnost in zdravje pri delu

